

kar na-njo pride. Ali da bi ktero morje celò tako bilo, kakor je merto morje, da človeka samo nosi, ne bil bi verjel.

V nekterih krajih tega morja se najde tudi mahovje in trava, kakor po naših jezerih v Evropi. Nisim vidil arapske prepelice, o kateri pripovedujejo potniki, in od ktere se pravi, da je preživila Izraelce v puščavi.

Menim, da na celem svetu ni kraja, ki bi tako dušo pretresel, kakor merto morje za svojo okolico; ta dolina še zdaj strah budi v človeškem sercu, ter opominja na strašno prigodbo. To morje je zares pravo merto morje; ker ne šumi in ne buči, ampak tiho je ko tamni grob. Rekel bi človek, da je jedno tistih jezer, ktera so nekdanji Gerki in Rimljani stavili v kraljestvo mertvih. Ko se dvigne vihar in se morje od Sodome zaziblje, postane votlo gromenje kakor jok in stok, bi rekel zdih tistih ljudi, ktere je ono požerlo, in proseči glas Gomorrhe in njenih nesrečnih sester. Ako bi imel le iskro tiste sposobnosti, s ktero je pisana davoria mučenikov, za resnico! velike in strašne umotvore bi moje pero rodilo. Ali vse moje besede so prazne, se mi zdi, ko pogledam jezero, v katerem globoki sanj sanjajo narodi in mesta, ko se ozrem na mesta, katerih se je dotaknila roka jeze, in ko pogledam na gole in černe planine, ki še danes na čelu nosijo pečat osvete. *.*

Slovanski spominki v Rimu.

(Konec.)

V cerkvi sv. Andreja v Kvirinalu pri Jezuitih je drug imeniten slovanski spominek, namreč ostanjki sv. Stanislava (Kostka), v krasnej, z dragim kamnjem vdeleni raki. Poljska cerkev je v sosednji ulici, ki ime poljske (via di Polacchi) nosi. Sozidali so jo v letu 1580 ob času kraljevanja poljskega kralja Bathary-a po želji njegove slovanske žene Ane Jagielonke. K tej cerkvi je bila tudi posebna oskerbnišnica sozidana, kjer so se potniki iz Poljskega sprejemali.

Tudi samostan sv. Marie na bregu (St. Maria dei monti) je poljskega povoda. Velki oltar te cerkve je okinčan z gerbi visocih poljskih rodovin, posebno Czar-toriskih; sama nova slika pa je bila v letu 1819 od papeža Pia VII. posvečena na prošnjo vodja reda Bazilianov, Jordana Miczkiewicza, kakor to v steni v marmor vsekani napis oznanuje.

V tistem delu mesta, ki se zove Monte Pincio, stoji palača srednje velikosti, nekdanj vlast slavnega kralja, Ivana Sobieskega. Še zdaj se vidi na njem poljski orel in kraljeva krona, kar opominja na nekdanjega posestnika. V kapitolu in sicer v dvorani obrazov se vidi dolgi napis v marmoru, ki oznanjuje viteštvo imenovanega kralja nad Turki pri Dunaju v letu 1683.

V cerkvi sv. Marie zmagovavke (Santa Maria delle vittorie) visi več zastav in drugih trofej, Turkom pri Dunaju vzetih. Veliko bandero Muhameda, ktero je kralj Sobieski papežu Inocentu XI. poslal, je rimski senat v dobi francoskih bojev v Italii daroval generalu Dombrovskemu, velitelju poljskih čet v Italii. Imenovani general je odnesel to bandero v Varšavo in ga je daroval „tovarystvu przyaciól nauk“. Po zadušeni poljskej vojski v letu 1832 je prišlo to bandero v Kremlin v Moskvo.

Razun ravno imenovanih spominkov so še spomina vredni: grob kardinala Radzivila († 1600) v cerkvi Jezuitov; grob Bernata Bogdanoviča, slavnega profesorja filosofie iz reda Cistercitov († 1722) v cerkvi sv. križa Jeruzalemskega (Santa croce Gerusalemme), v samostanu sv. Stanislava so vzdane tri marmorove table, z napisi v spomin Ane Jagielonke, škofa Andreja Zaluskega in Poniatovskega, kakor največjih dobrodelcev te

cerkve. Tam leži tudi Eustahi Služka, vojvodič iz Novgoroda in dvornik kralja Vladislava IV., umrl v letu 1639 v svojem 24. letu. V cerkvi Bazilianov se kaže grob poljskega umetnika (malarja) Mirzevskega, umerlega v letu 1826. Najnovejši spominek slovanski v Rimu je nadgrobje gr. Jovane Tiszkiwiczky-e v cerkvi sv. Klaudia, ki je v letu 1848 v Rimu umerla. (Sl. N.

Slovensko sloystvo.

Stric Tomaž, ali življenje zamorcov v Ameriki. Po nemškem svobodno za Slovence zdelal J. B. S 6 podobami. V Celovcu natisnul Janez Leon.

Prebravši po „oglasniku“ že znane bukvice zamoremo z veliko pohvalo priporočiti starim in mladim, ki radi kaj zvedo, kar se po svetu godi. Gospod pisatelj Božič, bogoslovec Ljubljanski, je lepo zadel jezik povestničarja, ki gladko teče in je skoz in skoz lahko umeven; vidi se bukvicam na vsaki strani, da jih je spisavec njih z veseljem in pridno spisoval. Tudi natisnjene so prav lično in posebno za šolske darila kaj pripravne. Če poslednjič še povémo, da je ta knjižica v vsih evropskih jezicih milijonkrat že natisnjena, bo tudi ti pristavek Slovencom porok, da zasluži brana biti. —

Zgodovinskega katehizma 3. zvezek je na svitem in tako celo delo gotovo v založbi Sigmundove bukvarnice v Celovcu. Gospodje prestavljavci na Dunaji so izvirno Šmidovo delo skoz in skoz lepo poslovenili, tedaj veljá vse, kar smo v pohvalo prvih dveh zvezkov rekli, tudi od tretjega. Tudi natis Dunajski je ličen. Gosp. Antonu Jančiču pa gré zahvala, da je večnil izdajo izvrstnega „zgodovinskega katehizma“ tudi v slovenskem jeziku.

Slovanski popotnik.

* „Voditelj k znanstvu“, bukve za podučno domače berilo. Po tem nadpisom misli, kakor je „popotnik“ že omenil, gosp. Verdelski, sedaj v Kopru (Capo d'Istria) v Istrii, od časa do časa bukvice na svitlo dajati, katerih namen je takole naznanil:

„Znanstvo povikšuje, žlahti in bogati, neznanstvo ponižuje, divjači in pripravlja u nadloge človeka: uno mu kaže, to mu skriva pot k dobremu razumljenju tega, kar sega u okrožje njegovih opravil, ali kar je njegova dolžnost, kar Bog, kar verozakon od njega tirja; uno mu odpira, to mu zapira izvire dobrostanja, sreče in zadovoljnosti.“

„Kako si pa človek dobiva znanstva? — Temu, kateri ima pravo željo in prizadetje, obogatiti si dušo s potrebnimi znanstvi, vsaka stvar na svetu, če jo natančno pregleda in preišče, podaja priložnost priti u njih posestvo. Zraven tega, in zraven pogovarjanja z učenimi in pametnimi ljudmi, nam je pak poglaviten in tudi navaden o tem: pomoček berilo dobrih bukev ali spisov. Z berilom se učimo poznati misli umnih in zvednih mož, od njih popisane važne in znanja vredne stvari, katerih nimamo zmirej lahko priložnost slišati, posebno pa povestnico preteklih starih ali tudi nedavnih časov, ktera nam daja lepe in vabljive, ostrašijoče in zavérzljive izgleda za naše obnašanje na svetu. Vêrh tega si z berilom ljudstvo poboljša svoj jezik; ker po navadi, kakor ima biti, so bukve pisane u lepšem in snažnejšem narečju (jeziku), kakor ga ljudstvo med sabo govori, ktero ga prevečkrat in clo brez potrebe kviri, meša in pači s ptujimi besedami, kakor da bi zares ne imelo zadosti svojih lastnih.“

„U več deželah, zlasti pa u nemških, ne samo vsak meščan in vsak človek višjega reda, temoč tudi vsak